

Fig. 1. Hjerding. Ydre, set fra sydøst.

El. M. 1952

HJERTING KIRKE

FRØS HERRED

Kirken, der er *anneks* til Lintrup, opføres i »Ribe Oldemoder« som liggende i det fra Frøs udskilte Kalvslund herred og hørte indtil 1864 og atter efter 1920 til Ribe stift. Den lød under kantoriet og er i »Ribe Oldemoder«s kirkeliste ansat til en afgift på to sk. engelsk (jfr. indledningen p. 38). Om patronatsforholdene i middelalderen vides intet, men ved reformationen er den formentlig kommet under landsherren, fra 1544 hertug Hans (jfr. Aller p. 258) og efter 1580 kongen.

Kirken ligger sydvestligt i landsbyen og nogenlunde midt i sognet. Den med cementerede kløvstensdiger hegnede kirkegård har afrundede hjørner; den er udvidet flere gange, sidst vistnok i forbindelse med kulegravning og planering 1873, da diget ind til krohaven flyttedes tillige med kirkegårdslågerne¹. I nord, hvor det gamle stendige blev nedbrudt 1845—46, da en ny brudeplads nord for kirkegården købtes², er der køreport og fodgængerlåde, hvis granitpiller, kronet af kugler, er fra 1845, mens smedjærnsfløjene er fra 1898³. Arkivalierne fra

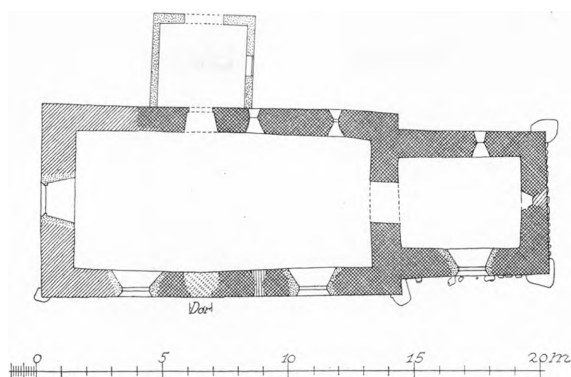

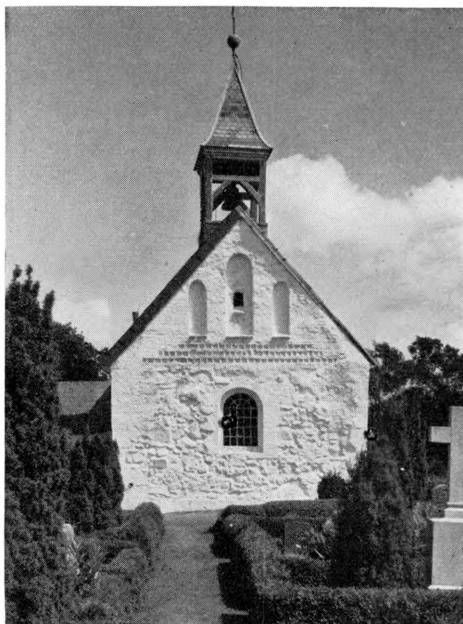
Fig. 2. Hjerting. Plan. 1:300. Målt af El. M. 1952.

1728—29 nævner indkøb af tagsten til porten, der antagelig på dette tidspunkt har været en muret portal; 1823—24 blev der købt trækugler til portene².

Kirken består af romansk kor og skib med gotisk vestforlængelse; over forlængelsen er der en tagrytter, som blev fornyet 1893 og i nord et våbenhus, der 1867 afløste et ældre. Orienteringen har nogen afvigelse til syd.

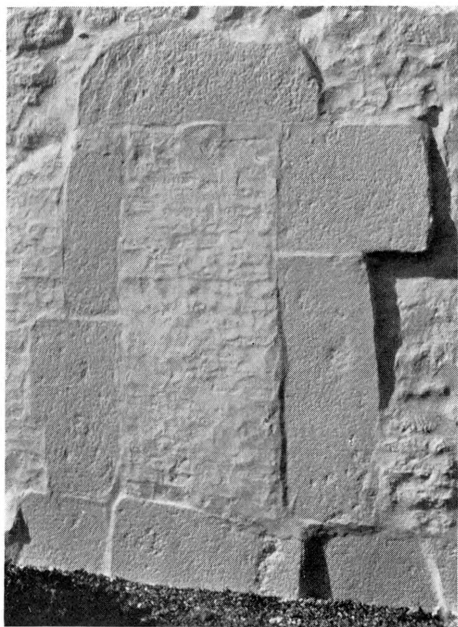
Den efter sønderjyske forhold meget lille, romanske bygning er opført af *rå kamp* med bindig sokkel, hjørner og enkeltheder af uregelmæssigt tildannede *granitkvadre*; i murværket er der fundet en enkelt *tufsten*, og i de to østre taggavle optræder der stumper af *teglsten*, således at kirken tidligst kan være opført i tiden hen imod 1200⁴. Den romanske syld er synlig under koret, hvis murhøjde er godt 3,9 m mod skibets 4,4. Fem vinduer og begge skibets døre er bevaret, men korets østvindue står som indvendig blænding, og et vindue i skibets sydside og syddøren er tilmuret. Skibets nordvinduer har sål af een kvader og monolitoverligger; det samme gælder korets nordre, hvorom en ældre beretning ganske vist meddeler, at det ligesom korets udvendigt nu helt usynlige østvindue har stik af kilesten, således som det ses indvendigt i sidstnævnte; dette måler 122 × 82 cm, og dets sål er hævet 40 cm i forhold til nordvinduet, hvis indvendige højde er 110 cm, udvendige 94 cm, og sålen er hævet 170 cm over terræn; skibets vinduer er indvendig 160 cm, udvendig ca. 106—115 og hævet ca. 260 over terræn. Dørene er begge retkantede ude og inde; den søndre (fig. 4), der tegner sig skarpt gennem hvidtelagene, har karme af uensartede kvadre og et uregelmæssigt, halvrundt tympanon; den søndre er 190 cm høj (over sokkelskiftet), den nordre 210 (over tærsklen). Triumf buen er usædvanlig smal (155 cm) og lav (220 cm) med overgribende stik (sml. Rødding p. 706).

Tilføjelser og ændringer. Selv om skibet ved første øjekast virker som en helhed, er der ingen tvivl om, at det har en *vestforlængelse* på knap 4 m (sml. tagværker p. 783). Hjørnekvadrene og sokkelskiftet fra den romanske vestgavl er flyttet ud, og derudover er murene tilsyneladende helt af kampesten ligesom

El. M. 1952

Fig. 3. Hjerting. Skibets vestgavl (p. 782).

V. M. 1952

Fig. 4. Hjerting. Skibets syddør (p. 781).

i resten af skibet; en undtagelse dannes dog af taggavlens udvendige side og hjørnernes øvre dele, som er af munkesten i munkeskifte (fig. 3). Bedømt gennem hvidtelagene er der ikke stor forskel på kampestensmurværket i øst og vest, og forlængelsen kan af den grund godt hidrøre fra unggotisk tid, men hvis taggavlens mункestensmurværk ikke skyldes en senere reparation, må hele forlængelsen snarest dateres noget senere.

Ved brev af 1. december 1688 blev Hjerting sammen med kirkerne i Rødning (p. 706), Skrave (p. 722) og Lintrup (p. 768) fritaget for »alle kirkeregnskabsomkostninger« i 10 år, og de fik tilladelse til at bruge deres indkomst til en forsvarlig istandsættelse af de forfaldne bygninger under lensmanden Conrad Reventlows tilsyn⁵. 1689 blev der ligesom i de tre tidligere beskrevne kirker afholdt et syn over brøstfældigheden, men for Hjertings vedkommende er synsberetningen yderst kortfattet, idet der kun oplyses, at den befindes på samme måde, både på kirken selv og klokkehuset som forbemeldte Lintrup⁶, hvis tilstand er skildret som overmåde slet på mur og tag. Det er dog muligt, at tilstanden i Hjerting kirke har været knap så ringe, og regnskaberne giver i alt fald kun oplysning om een større reparation, nemlig på taget, hvortil der 1690—91 anskaffedes 500 sten, og hvor 130 tavler bly blev omlagt⁷.

Den nuværende *tagrytter* over vestforlængelsen stammer fra 1894⁸, og i den er klokken (p. 791) ophængt; men om klokken tidligere har haft plads i en ældre tagrytter eller i en fritstående klokkestabel lader sig ikke afgøre med

Fig. 5. Hjerting. Indre, set mod øst.

V. M. 1952

sikkerhed. Betegnelsen »klokketårn« og »tårn« anvendes i flæng, den første 1689 (sml. foran), 1738—39, 1836—37² og 1855⁹, den sidste 1727—28², og andetsteds (sml. f. eks. Skodborg p. 733) er begge benyttet om en tagrytter; men når Abildgaard i sin dagbog (1775, p. 137) siger, at »Klokken hænger i en Stabel«, kan man ikke afvise den mulighed, at kirken på det tidspunkt har haft en fritstående *†klokketabel*.

Våbenhuset foran norddøren er opført 1867—68 (Peder Møller, Hjerting), og det har afløst et ældre, formentlig gotisk *†våbenhus*, der året i forvejen omtales som meget forfaldent; det havde murede bænke langs flankemurene, bræddeloft og tegltag¹.

Tagværkerne over kor, skib og vestforlængelse er af eg, middelalderlige og forsynet med streghugne numre; der er tydeligt skel mellem forlængelsen og skibets tagværker, men spærfagene er næsten ens med kort, lodret spærstiver og to hanebånd, tappet og bladet sammen.

Kirken står hvidt og tækket med bly, undtagen på den del af nordsiden, som udgør vestforlængelsen; her har skifer afløst teglsten; tagrytteren har skifertag. På korets sydside er der blytækkerårstal fra 1763, på dets nordside fra 1805 og på skibets nordside fra 1770. Vinduerne har dels blyrammer (i

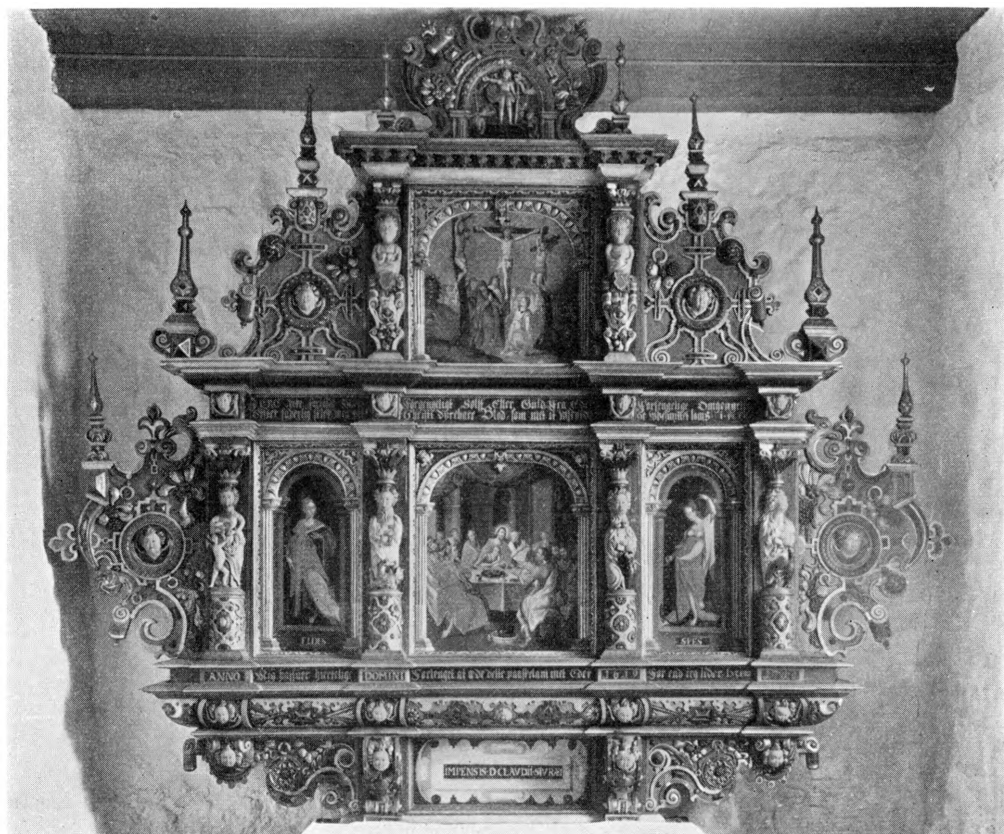

Fig. 6. Hjerting. Altartavle, med malet årstal 1619 (p. 785).

V. M. 1952

nord) fra 1832—33², dels jernrammer (i vest) fra 1862—63¹⁰ og trærammer (i syd) fra 1934—35¹¹, da kirken restaureredes (arkitekt Axel Hansen, Ribe); ved denne lejlighed blev der lagt nye brædder oven på loftsbjælkerne, og gulvet blev sænket nogle få centimeter og belagt med munkesten, som afløste et gult flisegulv fra 1867—68¹.

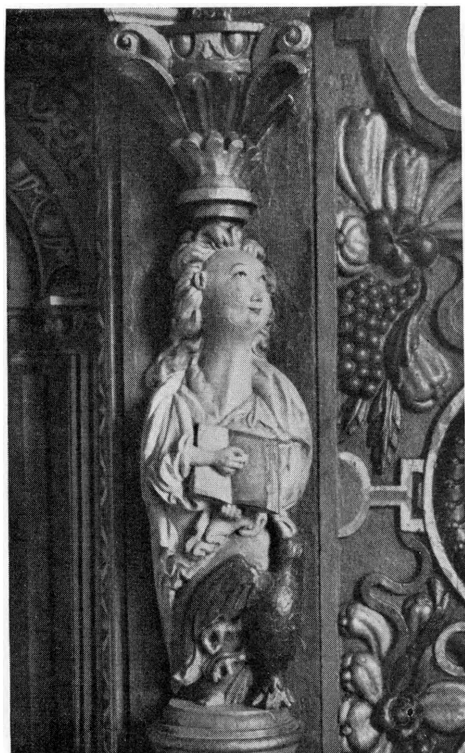
En *vindfløj* på tagrytteren bærer årstallet 1893.

INVENTAR

Alterbordet er fra restaureringen 1934—35; det står ca. 45 cm fra korets øst-væg og er ca. 150 cm bredt og ca. 60 cm i dybden. Forsiden dækkes af glatte fyrrebrædder.

Nyere *alterklæde* med guld kors og -frynser; 1855 anskaffedes et alterklæde med sølv kors⁹.

Om kirkens tidligere *†altartavle* skriver Haupt, at gotiske alterrester 1880

E. M. 1952

E. M. 1952

Fig. 7—8. Hjerting. Altertavle detaljer (p. 785).

blev givet til Thaulow-museet, hvilket stemmer overens med provstens notat ved visitatsen 1885¹², men den synes ikke bevaret her¹³.

Altertavlen (fig. 6—10), hvis flytning fra Hygum kirke, opsætning og afpudsning noteres i regnskaberne 1842/43², er en stor, rig og velskåret, men landlig renæssancetavle med malet årstal 1619, og ifølge en ligeledes malet indskrift i postamentfeltet gjort på Claus Stures bekostning (sognepræst i Hygum 1583—1620). Skønt tavlen er lavet til en langt større kirke, og skønt den fylder hele østvæggen i det lille kor, virker den dog ikke for dominerende, og den synes ikke afkortet som tavlen i Jegerup (p. 600).

Storstykket deles og flankeres af fire kostelige, undersætsige evangelistfigurer på trekvartrunde postamenter med bosser, rosetter, frugtbundter m. m.; på hovederne bærer de fantasikapitæler. Matthæus (fig. 8), Markus og Lukas er næsten ens med fuldskæggede hoveder uden hageparti, Johannes (fig. 7) er fremstillet som en yngling, der ser sværmerisk mod himlen. Evangelisttegnene er, efter en i tiden ret almindelig forskrift, i livlig aktivitet. Rammen i de ret dybe felter prydes af en æggestav, og i bueslagene, der bæres af kannelerede kvartsøjler med æggestavkapitæl, er der ligeledes æggestav; mens hjørnerne i

midtfeltet optages af englehoveder, har sidefelterne stiliserede planter. De rige storvinger, der opad løber ud i et rovfuglehoved, har bånd og frugtbundter om en cirkelmedaillon med slyngbåndsramme om fremspringende englehoved. Over den kvartrunde, beslagværksdekoreerede postamentbjælke med fire englehoveder er et smalfelt; det dybtliggende, glatte postamentfelt flankeres af kraftigt fremspringende volutter med englehoveder, ligesom der er englehoveder uden for postamentvingerne og herudenfor karakteristiske, perspektiviske volutter.

Over storstykkets frise, der brydes af englehoveder, krager den forkrøbbede gesims kraftigt frem. Topstykke og vinger svarer til storstykkets, men feltet flankeres af påklædte hermer, på hvis skafter der øverst er et tomt, symmetrisk skjold og midtpå en buldoglignende løvemasker med kugle i flaben. På topstykkets gesims er et kraftigt tandsnit, hvor hver tand er forsynet med fire diamantbosser, en på hver side. Gavlkartouchen indeholder en lav arkade med relief af Kristi opstandelse.

Bortset fra de oprindelige malerier stammer stafferingen fra 1710, og begge dele istandsattes, ligesom tavlen konserveredes 1935 under ledelse af Peter Kr. Andersen¹⁴. Maleriet i storstykkets midtfelt forestiller nadveren (efter samme forlæg som bl. a. Nr. Vedby, DK. Maribo, p. 1177, og Sengeløse, DK. Kbh. amt, p. 561). Interiøret er en gråt i gråt holdt hal med brune søjler og foroven i forgrunden olivengrønt forhæng. Personerne, der alle har ret små hoveder og lange halse, er iført brogede, farveprægtige gevandter; Judas har for en gangs skyld mørkt hår, men rødt skæg. I sidefelterne er der et par meget elegante dyder (fig. 9—10), »fides« og »spes«, i gule-røde-grå-blå gevandter. Begge figurerne står i malede arkader. I topfeltet ses Kristus på korset mellem røverne og ved foden de tre Maria'er og Johannes; i baggrunden Jerusalem (efter samme forlæg som bl. a. det tilsvarende alterbillede i Ribe S. Cathrine). Dydemalerierne virker helt oprindelige; de øvrige malerier er lidt prægede af 1710-restaureringen. I rammeværkets brogede farver dominerer rødt og guld. Indskrifterne er tavlens oprindelige, gylden fraktur i frisefeltet: »I Ere Icke forløde Met Forgengeligt Sølff« etc. I. Petr. 1, og i nedre smalfelt: »Mig haffuer hiertelige Forlenget at æde dette paaskelam« etc. Lukas 22. På fremspringene står: »Anno domini 1619, 1710«; det første årstals cifre var oprindelig fordelt på de to sydligste fremspring, men står nu på det næstsydligste, mens 1710 optager det sydligste. I en malet kartouche i postamentfeltet står med gyldne versaler: »Impensis D. Clavdii Sturæi« (jfr. ovfr.).

†*Sidealtertavler*. På en hylde ved skibets nordvæg står *tre* sikkert samtidige, *gotiske figurer* (fig. 12—14) fra sidste halvdel af 1400'erne, en diegivende Maria, 90 cm høj, en biskop (måske Nicolaus, sml. klokken), 82 cm høj, og en større Maria med barnet (fig. 14), 100 cm høj. Muligvis har de to førstnævnte hørt til eet sidealter, måske sammen med en S. A n n a (sml. klokken), mens den større

E. M. 1952

E. M. 1952

Fig. 9—10. Hjerting. Altertavlemalerier (p. 786).

Maria vel har hørt til et selvstændigt alter. Mens Maria'erne ikke hæver sig over håndværksmæssigt billedskærerarbejde, er bispnen (fig. 13) udmærket karakteriseret. Figurerne nystafferedes 1935, og nye kroner påsattes.

Altersølv. Kalk, barok, o. 1650, med bæger fra 1746; formen er periodens almindelige med seks fodtunger, den ene med et støbt, påloddet krucifiks. Høje, trinde, glatte skaftled, sikkert samtidige med bægeret, knoppen har flade rudebosser og tremulérstiksdekorationer på over- og undersiden. Af det oprindelige bæger er bunden bevaret, hvilende i seks spidse, lodretrillede blade. Herpå er loddet et nyt bæger med skriveskrift langs den let udsvajede rand: »Hirrtig Kierckens Kalck ag (!) Disck 1746. Jef Sim(m)ensen Mørck Kirckens Wegen(!)«; nu 19 cm høj. Under bunden utydeligt mestermærke, sikkert et sammenskrevet WP i rektangel (for Wolf Petersen, Haderslev; Bøje 1977). *Disk*, glat, stemplet NK i rektangel, sandsynligvis for Løgumkloster-guldsmeden Nicolai Keil, etableret ca. 1841, sml. Lintrup alterkalk p. 771 (Bøje 2003). *Oblatæske* og *vin-kande* af plet.

Alterstager (fig. 15—16), 1677, har oprindelig tilhørt Københavns bagerlav, men er 1705 skænket til kirken (jfr. Lintrup p. 772). De hviler på tre skjold-

bærende løver, er 46 cm høje, af barok form, med flad fodplade, hvorover to kraftige vulster; det ret slanke skaft med profilringe domineres af et vældigt pæreagtigt led; flad lyeskål. På løvernes skjolde er der symboler for lavet: 1) en kringle over en strut 2) fire lang- og tværridsede brød eller boller 3) et langstrakt, flækket, strutagtigt brød (fig. 16). På den nederste vulst konturversaler: »Des løblichen beckeramptz leyter anno 1677«. Om skaftet er i en snor hængt et symmetrisk messingskjold, hvis indskrift med fordybede versaler meddeler, at sal. Jacob Pedersen, borger og bager i Kiøbenhavn, og hustru Doretea Nielsdatter har foræret dette par lysestager til Hjerting kirke 1705.

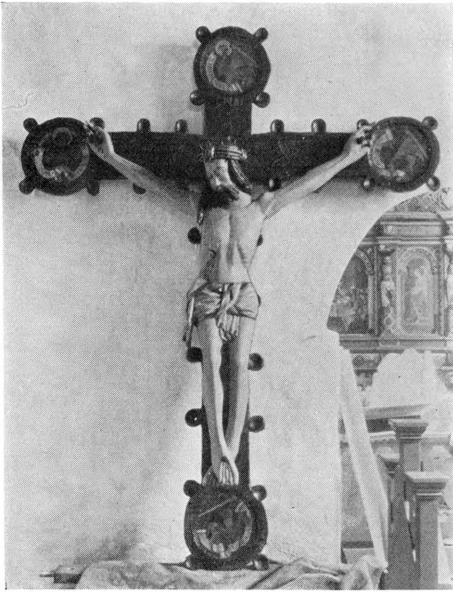
Alterskranke fra restaureringen 1934—35; den tidligere var fra 1885¹².

Døbefont, formodentlig romansk, af granit, svarende til Agerskov (Nr. Rangstrup hrd.). Den glatte, cylindriske, ret grovkornede kumme måler 93 cm i tv. (indvendigt tv. 63 cm, intet afløb) og har kegleformet underdel; den hviler på en i gulvet nedmuret vulst, der er alt, hvad man kan se af foden. I skibets nordøst hjørne.

Dåbsfad, moderne, af messing. Det forrige *fad*, der nu er ude af brug, er et sydtysk malmfad fra 1550—75, kun 36,5 cm i tv., og med en fremstilling i bunden af syndefaldet.

Korbuekrucifiks (fig. 11), gotisk, fra 1450—1500. Den 115 cm høje figur hænger ret dybt i strakte arme. Tornekronen er turbanagtig (med nye torne), fuldskægget kraftigt, den over højre skulder nedhængende hårløk snoet, øjnene lukkede. Selve kroppen, der har stærkt hvælvet brystkasse med ribbenene angivet som knopper, er set fra siden så flad, at den næsten virker reliefskåret; vunden sidder ret dybt i højre side. Lændeklædet dækker hofterne helt og har ombøjet midtsnip og ret stor nedhængende flig ved højre side; benene er magre uden at være skarpe, fødderne krydslagte med markeret hudfold for naglen. Korstræet er glat med hulede skiver langs kanterne og omkring de ligeledes hulede, cirkulære endefelter. Figuren, der havde en staffering fra 1713, et årstal, der endnu ses under fødderne, nymaledes 1935 med bleg hudfarve, grøntlaseret tornekron, brunt hår og skæg, samt hvidt, guldrandet lændeklæde (tidligere uægte forgyldt); på korstræet bibeholdtes derimod 1713-stafferingen: grønne kanter, rødligt marmorert midtparti, men i endefelterne maledes nye evangelistteg. Over korbuen.

Prædikestol (sml. fig. 5), o. 1700 (1713?)¹⁵, sikkert fra samme værksted som Lintrup fra 1691 (p. 772) og Rødding fra 1722 (p. 712). Storfelterne har fyldinger med springlister, hjørnesøjlerne er snoede med ens, drejede kapitæler og baser; de små frisefelter og de lidt højere postamentfelter nøjes med karnislister. Ved restaureringsarbejdet 1935 nyopstillet på profileret cementfod med ny opgang af murstenstrin og lille smedjernsgelænder. Samtidig fandtes hovedparten af lydhimmelen liggende på loftet¹¹; den blev sammen sat, suppleret og gen-

P. Kr. Andersen 1935

Fig. 11. Hjerting. Korbuekrucifiks (p. 788).

P. Kr. Andersen 1935

Fig. 12. Hjerting. Gotiske figurer (p. 786).

E. M.

Fig. 13—14. Hjerting. Detailler af gotiske figurer, biskop og Maria med barnet (p. 786 f.).

V. M. 1952

Fig. 15—16. Hjerting. Alterstage 1677 og detail (p. 787).

opsat¹⁶. Topstykkerne har fire store englehoveder, hvoraf de to er laurbærkransede. På undersiden roset med flammestråler svarende til Rødning. 1858 malede stolen af Lorentz Peter Jensen fra Rødning¹⁷; den nuværende staffing er fra 1935 med fire malerier i storfelterne af N. Steenholt: Aron, Moses, Kristus og Peder.

Stolestader, fra 1935, i renæssancestil, med fod- og topspir.

†*Skrifestol* repareret 1737².

Resterne af en enkel *præstestol* fra 1800'ernes begyndelse ligger på loftet; 1855 borttoges en stol (dvs. degnestolen) til højre for alteret, og døbefonten flyttedes til denne side⁹. Ifølge museumsindberetningen 1910 var der »i Degne- og Præstestolene en Pergamentfylding (Ribearbejde)«, dvs. foldeværk, og et par med akantusroset i ruderamme.

Nyt *vestpulpitur* i senbarok stil, med malerier af Kristus og evangelisterne, udført 1935 af N. Steenholt; (angående restaureringsindskriften se note 14).

Pengeblok, med indskåret »1845«, firkantet, jernbeslået, med to hængelåse, nu på loftet.

Pengetavle (fig. 17) med påmalet H K (Hjerting kirke) 1747, grønmalet, med røde kanter og et naivt billede af Lazarus på opstanderen. Bag altertavlen.

Lysekroner fra 1934—35.

Klokke, 1411, støbt af Hans Bonste (Hans Bonstede). Indskrift med minuskler: » l v hu(n)deir i i maria anna niculaus anno do(min)i milesimo quatrage-simo (!) u(n)decimo messter hans bonstde jep torkelsen«. Uldall (p. 78) læser den første vanskelige del: v(er)bu(m) dei f i i og mener, det skulle betyde verbum dei f(actus) e(st) c(a)ro »Guds ord blev kød«. Det øvrige må oversættes »Maria, Anna, Nicolaus. I herrens år 1411. Mester Hans Bonstd(e)e. Jep Torkildsen«. Den første del anbragt som frise mellem gotiske blomster på buestilke, mester-indskriften på legemet mellem rammestreger. Tvm. 73 cm.

GRAVMINDER

Mindetavle af hvidt marmor over de i verdenskrigen 1914—18 faldne fra sognet, indmuret i skibets sydvæg.

På kirkegården står romaniserende gravsten af granit med groft huggede relieffer og årstallet 1885.

KILDER OG HENVISNINGER

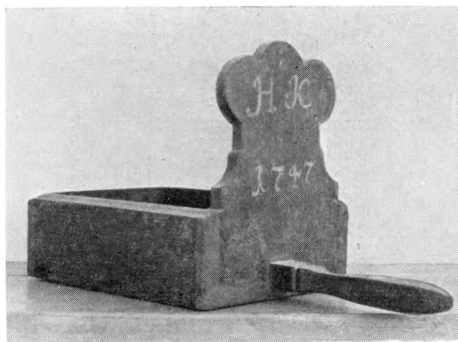
LA. Åbenrå. Tørninglen provstearkiv: sager ang. de enkelte sogne. Gram-Hjerting 1868—1909. — Hjerting-Lintrup præstearkiv: Ca. 3. Kirkeregnskabsbog for Hjerting 1723—1856. — Ca. 5. Kirkeregnskaber for Hjerting og Lintrup 1861—91. — Regnskabs-bog 1856 ff. (ved embedet). — Regnskabsbog 1881—1916 (ved embedet). — Liber daticus Lintrup-Hjerting 1928 (ved embedet). — Se i øvrigt arkivalier for Tørninglen provsti i almindelighed p. 28. — Museumsindberetninger af S. A. Claudi-Hansen 1910, P. Kr. Andersen 1933 (inventar) og 1935 (istandsættelse af inventar). — Undersøgelse og beskrivelse ved Elna Møller, Erik Moltke og Vibeke Michelsen 1952.

Haupt I, 404.

¹ Hjerting-Lintrup præstearkiv: kirkeresk. 1861—91. ² Hjerting-Lintrup præste-arkiv: kirkeresk. 1723—1856. ³ Regnskabsbog 1881—1916. ⁴ J. Helms anser kirken eller i det mindste korets underdel for meget ældre og skriver i »Tufstenskirkerne i Omegnen af Ribe« p. 56, at koret har udseende af at være blevet forhøjet i senere tid; hvis denne bemærkning (trykt 1859) hviler på bygningshistoriske iagttagelser, som ikke kan gøres nu, må gavlene henføres til den antagne forhøjelse. Fundet af tuf i murværket taler dog mod en for tidlig datering af kirken. ⁵ Jydske tegneiser 1688 fol. 70 f. ⁶ RA. AK. Tyske Assignationskontor 1680—1771. Akter vedr. reparation af kirkerne Lintrup, Hjerting, Rødding og Skrave. ⁷ Topografica Sønderjylland: arkivalier aflev. fra Ribe Katedralskoles håndskriftsamling (1409)—1762. — Den under de tre andre kirker om-talte Christen Jessen, Rødding, var også værge for Hjerting. ⁸ Tørninglen provste-arkiv: sager ang. de enkelte sogne 1868—1909 samt note 3 ovfr. ⁹ Tørninglen provste-arkiv. Protokol for skolevisitatser i Tørninglens skoler, kirke- og skolesager etc. ¹⁰ Ha-derslev amtsarkiv: Tørninglens kirkevisitorsager 1797—1877 og note 1 ovfr. ¹¹ Li-ber daticus. ¹² Tørninglen provstearkiv: visitatsberetninger 1874—90. ¹³ Den af

Haupt omtalte altertavlegruppe, Kristi himmelfart, med nummeret 269, hvilket ifølge venlig oplysning fra dr. Ernst Schlee, Gottorp, i brev af 7-3-56 henviser til »Katalog der schleswig-holsteinischen Holzschnitzwerke und Intarsien im Thaulowmuseum zu Kiel«, hvori gruppen imidlertid nævnes som tilhørende hovedkirken Lintrup, findes ikke på museet på Gottorp Slot, der har overtaget samlingerne fra det tidligere Thaulow museum.

¹⁴ En malet indskrift bag på altertavlen meddeler: »Aar 1935 er altertavlen rensset og konserveret, lydhimmelen rekonstrueret, denne, prædikestolen, krucifixet og de 3 gotiske figurer maledes og stafferedes. Arbejdet udført under Nationalmuseet ved Peter Kr. Andersen«. En, ligeledes malet indskrift på det moderne pulpitur meddeler: »I Aarene 1934—35 istandsattes Hjerting Kirke. Sognepræst til Lintrup-Hjerting var Pastor A. Friis Christensen, Kirkesanger Kr. Henriksen, Formand for Menighedsraadet P. Boisen. — Planen til Istandsættelsen udarbejdedes af Arkitekt Axel Hansen i Ribe. Følgende Arbejder udførtes: 1) Nyt Loft og delvis nye Bjælker. 2) Sænkning af Gulvet. 3) Nye Stolestader, Pulpitur, Alterskranke, og Vinduer mod Syd. 4) Installation af elektrisk Lys og Varme. 5) Maling af det nye Inventar. — Altertavlen rensset og konserveret, Prædikestolen med Lydhimmel, Krucifixet og de 3 gotiske Figurer nymalet. — Tømrermester Andersen, Snedkermester Iuhl, Installatør Christensen, alle af Rødding, Murermester Adamsen og Malermester Koch af Hjerting. Maler og Konservator Andersen fra Nationalmuseet. Midlerne fremskaffedes ved Kr. 9.500 fra Kirkeministeriet (Tiendebankens Reservefond) og et Laan i Stiftsmidier paa Kr. 3.000.« ¹⁵ I museumsindberetningen fra o. 1910 nævnes, at stolen er fra 1713, men det opgives ikke, hvorfra oplysningen haves, og restaureringsberetningen 1935 omtaler heller intet årstal. ¹⁶ I NM (D. 12643, fot. 9 d 44) findes rest af topstykke fra prædikestolshimmelen med en stump bruskbarokt snitværk i gennembrudt arbejde, samt et halvt englehoved med gyldent hår, 13 cm højt, hvis anvendelse i kirken er uvis. ¹⁷ Regnskabsbog 1856 ff.

V. M. 1952

Fig. 17. Hjerting. Pengetavle (p. 791).